

Prijedlozi Instituta alternativa za unapređenje Plana rada Odbora za antikorupciju za 2024. godinu

- Odbor za antikorupciju treba da bude istrajan u primjeni mehanizama koji su mu na raspolaganju i da obnovi započetu praksu razmatranja kvartalnih izvještaja o radu Agencije za sprječavanje korupcije, osim razmatranja godišnjih izvještaja u skladu sa propisanom procedurom.
- Izmjenama Zakona o državnom tužilaštvu iz 2021. godine utvrđena je dužnost vrhovnog državnog tužioca i glavnog specijalnog tužioca da učestvuju u radu sjednice na poziv Skupštine, anketnog odbora i radnih tijela Skupštine nadležnih za pravosuđe, antikorupciju, bezbjednost i pitanje imuniteta. Odbor za antikorupciju treba da iskoristi ovu mogućnost kroz periodična razmatranja rezultata tužilaštva u borbi protiv korupcije.
- Unaprijediti zakonodavnu funkciju Odbora tako što će Odbor samostalno ili na zajedničkim sjednicama sa matičnim odborima, razmatrati prijedloge zakona koji su od značaja za sveukupnu borbu protiv korupcije, kao što su izmjene i dopune Zakona o slobodnom pristupu informacijama, Zakona o oduzimanju imovinske koristi stečene kriminalnom djelatnošću.
- Na osnovu naših preporuka, ali i kritika Evropske komisije u izvještajima o napretku, potrebno je da Skupština institucionalizuje razmatranje predstavki. Potrebno je utvrđivanje procedure razmatranja predstavki građana i građanki u Odboru posebnim pravilnikom, kojim bi se definisao proces razmatranja predstavki, njihovog objavljivanja, kao i objavljivanja odgovora nadležnih organa, ali i rokovi u kojima bi Odbor bio dužan da predstavku, ukoliko je u njihovoj nadležnosti, stavi na dnevni red.
- Odbor treba da preuzme aktivniju ulogu u odnosu na dugo najavljivanu izradu Strategije za borbu protiv korupcije. Podsjećamo da od 2014. godine Crna Gora nema strateški dokument u ovoj oblasti, a da su akcioni planovi za poglavlja 23 i 24 takođe formulisani prije više od deset godina, čime borba protiv korupcije ostaje bez relevantnog strateškog okvira i relevantnih pokazatelja uspješnosti, koji bi uvažili promijenjene okolnosti. Imajući u vidu nadležnosti Odbora, smatramo da kroz konsultativna saslušanja i druge mehanizme, treba da razmotri predlog Strategije, kada bude izrađen, ali i ostvari funkciju nadzora njene primjene, u domenu svojih nadležnosti.
- Odbor treba da razmatra završni izvještaj i preporuke na osnovu evaluacije primjene Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije (UNCAC). U 2023. godini je završen II ciklus evaluacije primjene UNCAC -a za dva poglavlja – *Preventivne mjere i povraćaj imovine*, i očekuje se objavljivanje finalnog izvještaja. Odbor treba da iskoristi mogućnost da razmatra nalaze i preporuke iz izvještaja, a posebno imajući u vidu da

institut alternativa

se radi o primjeni Konvencije koja je jedini pravno obavezujući međunarodni antikorupcijski multilateralni ugovor.

- Odbor treba da organizuje konsultativno saslušanje na kojem bi razmatrao dosadašnje rezultate rada Odjeljenja za antikorupciju u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova, koje je u skladu sa Zakonom o unutrašnjim poslovima i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji MUP-a formirano 2022. godine. U nadležnosti ove organizacione jedinice je, između ostalog, kontrola rada u okviru ministarstva, uključujući i kontrolu imovine, prihoda i životnog stila policijskih službenika. Budući da izvještaj MUP-a za 2022. godine ne sadrži nijednu informaciju o radu ovog Odjeljenja, te da nisu javno dostupni podaci o rezultatima i eventualnim izazovima u radu ove organizacione jedinice, smatramo da ovo treba da bude jedna od tema u radu Odbora.
- Efikasniji parlamentarni nadzor kada je u pitanju antikorupcijska uloga inspekcija izostaje uprkos važnoj ulozi koje inspeksijski organi igraju kada je u pitanju sprječavanje korupcije. Institut alternativa u okviru projekta „**Inspekcije bez protekcije: Saveznici u borbi protiv korupcije**“, uz podršku Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Crnoj Gori, Biroa Stejt dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL), sprovodi pilot istraživanje o efektima inspeksijskih organa u oblastima od visokog rizika za korupciju čiji će rezultati biti predstavljeni u drugom kvartalu 2024. godine. Na drugoj strani, svjedoci smo najava o reformi inspeksijskih organa kroz njihovu decentralizaciju, bez više informacija o analizama koje su prethodile takvoj odluci i u procesu koji pati od manjka transparentnosti. Imajući u vidu potcijenjenu ulogu inspekcija u sprečavanju korupcije i borbi protiv nje, razmatramo da postoji prostor da Odbor aktivira svoju ulogu u odnosu na procese u ovoj oblasti. Podsjećamo da je Institut alternativa objavio zaključke i preporuke sa prvog sastanka koji je IA organizovao između inspekcija i drugih organizacija i institucija od značaja za borbu protiv korupcije na sljedećem linku: <https://institut-alternativa.org/presjek-izazova-inspekcija-u-borbi-protiv-korupcije-zakljucci-i-preporuke-sa-ia-sastanka/>.